

УКРАЇНСЬКА ІНЖЕНЕРНО-ПЕДАГОГІЧНА АКАДЕМІЯ

Факультет Енергетики, енергозберігаючих технологій і автоматизації енергетичних процесів

Кафедра Теплоенергетики та енергозберігаючих технологій

СИЛАБУС

**Прикладне програмне забезпечення для вирішення професійних завдань в нафтогазовій
галузі**

Харків 2020

Кафедра	<p>Кафедра <u>Теплоенергетики та енергозберігаючих технологій</u> Department <u>Of Thermal Power Engineering And Energy-Saving Technologies</u> (назва кафедри англійською мовою)</p> <p>Посилання на сайт кафедри : http://tez.uipa.edu.ua/</p>
Назва навчальної дисципліни	<p>Прикладне програмне забезпечення для вирішення професійних завдань в нафтогазовій галузі</p> <p>Application software for solving professional problems in oil and gas industry</p> <p>Навчальна дисципліна ведеться (<i>українською/англійською</i>) мовою</p>
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Викладач (-і)	<p>1. к.т.н., доцент кафедри, Хоменко Віктор Віталійович-лекції; https://scholar.google.com.ua/citations?user=yZvxnDgAAAAJ&hl=ru ; контактний телефон: +38095-712-88-18__; електронна пошта: viktorvitalievich1990@gmail.com__.</p>
Сторінка дисципліни в системі дистанційної освіти УІПА	http://do.uipa.edu.ua
Консультації	<p>Очні консультації: Хоменко В.В. щосереди з 14⁰⁰-15⁰⁰ в ауд. 118/1</p> <p>Он лайн- консультації: Усі запитання можна надсилати на електронну пошту доц.каф. Хоменко В.В.. на адресу tetaet@i.ua</p>

1. Коротка анотація до курсу - Складний за структурою та проведенням інженерних операцій комплекс технологічних процесів в електроніки та мікропроцесорної техніки вимагає підготовки висококваліфікованих фахівців по спорудженню і експлуатації об'єктів галузі. Дисципліна «Прикладне програмне забезпечення для вирішення професійних завдань в нафтогазовій галузі» допоможе здобувачам вищої освіти засвоїти базові знання майбутньої спеціальності, сформує уяву про стан і перспективи розвитку галузі, її технологічні задачі, основні технології використовувані, познайомить з основними напрямками вирішення галузевих виробничих завдань.

Вивчення навчальної дисципліни сприяє формуванню: здатності виконувати розрахунки технологічних процесів в галузі; збирати, аналізувати та інтерпретувати інформацію (дані) відповідно до спеціалізації «Прикладне програмне забезпечення для вирішення професійних завдань в нафтогазовій галузі».

2. Мета та цілі курсу :

Мета: підготовка фахівців, які володіють основами нафтогазової справи і мають уяву про методи, технології та програмне забезпечення, що використовується при здобичі, транспортуванні та зберіганні вуглеводнів, і які спроможні застосовувати свої знання та вміння при вирішенні виробничих завдань та забезпеченні ефективності виробництва в галузі

Цілі курсу:

- надати навички застосовувати сучасні інформаційні технології
- надати навички розробляти алгоритми та комп'ютерні програми
- надати вміння використанням мов високого рівня та технологій об'єктно-орієнтованого програмування
- надати навички створювати бази даних та використовувати інтернет-ресурси
- надати вміння обґрунтовувати вибір структури програмного забезпечення
- надати розуміння мікропроцесорних систем управління на базі локальних засобів автоматизації
- надати розуміння промислових логічних контролерів та програмованих логічних матриць і сигнальних процесорів.

- надати вміння використовувати різноманітне спеціалізоване програмне
- сформувати навички розв'язування типових інженерних задач у галузі автоматизації
- сформувати навички математичного моделювання
- надати навички автоматизованого проектування,
- сформувати навички керування базами даних

3. Формат навчальної дисципліни - змішаний (blended).

4. Результати навчання

Очікувані результати навчання (ПР)	Складові результатів навчання
ПР03. Вміти застосовувати сучасні інформаційні технології та мати навички розробляти алгоритми та комп'ютерні програми з використанням мов високого рівня та технологій об'єктно-орієнтованого програмування, створювати бази даних та використовувати інтернет-ресурси.	ПР03.1 вміння застосовувати сучасні інформаційні технології ПР03.2 навички розробляти алгоритми та комп'ютерні програми ПР03.3 вміння використанням мов високого рівня та технологій об'єктно-орієнтованого програмування ПР03.4 вміння створювати бази даних та використовувати інтернет-ресурси
ПР10. Вміти обґрунтовувати вибір структури та розробляти прикладне програмне забезпечення для мікропроцесорних систем управління на базі локальних засобів автоматизації, промислових логічних контролерів та програмованих логічних матриць і сигнальних процесорів.	ПР10.1 вміння обґрунтовувати вибір структури програмного забезпечення ПР10.2 розуміння мікропроцесорних систем управління на базі локальних засобів автоматизації ПР10.3 розуміння промислових логічних контролерів та програмованих логічних матриць і сигнальних процесорів.
ПР12. Вміти використовувати різноманітне спеціалізоване програмне забезпечення для	ПР12.1 надати вміння використовувати різноманітне спеціалізоване програмне ПР12.2 навички розв'язування типових інженерних задач у галузі автоматизації ПР12.3 навички математичного моделювання

Очікувані результати навчання (ПР)	Складові результатів навчання
розв'язування типових інженерних задач у галузі автоматизації, зокрема, математичного моделювання, автоматизованого проектування, керування базами даних, методів комп'ютерної графіки.	ПР12.4 навички автоматизованого проектування, ПР12.5 навички керування базами даних

5. Обсяг курсу

Види навчальних занять	Кількість годин (кредитів)	Форми поточного та підсумкового контролю
Лекції	28	<i>Комп'ютерне тестування</i>
Практичні роботи	12	<i>Захист звіту з лабораторної роботи</i>
Самостійна робота	80	<i>Перевірка</i> <i>- тлумачного словника на англійській мові;</i> <i>- виконання індивідуальних завдань для самостійної роботи.</i> <i>Захист курсового проекту</i>
Всього 120 (4 кредитів)		Підсумковий контроль: захист курсового проекту, залік, екзамен.

6. Ознаки навчальної дисципліни:

Навчальний рік	Курс (рік навчання)	Семестр	Спеціальність (спеціалізація), освітня програма (за необхідністю)	Нормативна / вибіркова
2020/2021	3	5 (осінь)	<u>015 Професійна освіта (Нафтогазова справа)</u>	нормативна (Н)

7. Пререквізити

Ефективність вивчення дисципліни залежить від рівня знань і умінь з таких курсів, як іноземна мова (бажано, англійська), вища математика, вступ до фаху.

8. Постреквізити

знання і вміння, отримані здобувачами вищої освіти ОР бакалавр при вивченні даного курсу є базовими для дисциплін, що вивчаються в магістратурі.

9. Технічне й програмне забезпечення та/або обладнання: телевізор, відеообладнання, відеофільми, мультимедійний проектор, проекційний екран, інформаційні стенди, акустична система, персональні комп'ютери, демонстраційно-наглядні матеріали, елементи та зразки обладнання, комплекти ардуіно мега, багатофункціональний конструктор робо павук, комплекти для практичних та лабораторних робіт з електроніки.

10. Політики курсу:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

11. Календарно-тематичний план (схема) навчальної дисципліни

№ тижн я	Вид і номер занять	Тема заняття або завдання на самостійну роботу	К-ть годин
Змістовий модуль № 1. Програмне забезпечення сучасного комп'ютера, комп'ютерні мережі. Математичний пакет MathCAD			
1	Лекція 1	Роль інформаційного простору в розвитку нафтогазовій справі . Основні напрями та проблеми інформатизації суспільства, галузей нафти та газу. Глобальна інформаційна інфраструктура	2
	Лекція 2	Концепція “інтелектуальних” електричних мереж "Smart Grid". Комп'ютерні мережі. Робота в локальних та глобальних комп'ютерних мережах	2
	Самостійна робота 1	Доповнити конспект лекцій. Скласти тлумачний словник на англійській мові за вивченими темами. Виконати індивідуальні завдання на самостійну роботу №№ 1 - 2. Підібрати літературу для роботи над курсовим проектом	11
2	Лекція 3	Комп'ютерні засоби обробки таблиць – табличний процесор Excel	2
	Лекція 4	Основні обчислення у середовищі MathCAD	2
	Практична робота 1	Прості обрахунки в Mathcad	2
	Самостійна робота 2	Доповнити конспект лекцій. Скласти тлумачний словник на англійській мові за вивченими темами. Виконати індивідуальні завдання на самостійну роботу № 3 - 4. Опрацювати літературу підібрану для курсового проектування.	11
	Лекція 5	Прості обрахунки в MathCAD. Інженерний та бізнес калькулятори	2
	Лекція 6	Рішення рівнянь засобами MathCAD	2
	Практична робота 2	Розв'язання рівнянь засобами Mathcad	2

№ тижня	Вид і номер занять	Тема заняття або завдання на самостійну роботу	К-ть годин
	Самостійна робота 3	Доповнити конспект лекцій. Скласти тлумачний словник на англійській мові за вивченими темами. Виконати індивідуальні завдання на самостійну роботу № 5 - 6. Опрацювати літературу підібрану для курсового проектування.	12
<i>Всього за змістовий модуль №1 - 50 год. (Лекцій - 12 год., практичної робота – 4 год., самостійної роботи - 34 год.)</i>			
Змістовий модуль № 2. Математичний пакет MathLab та сапроовський пакет LabVIEW. Дослідження об'єктів енергетики.			
4	Лекція 7	Побудова блок-схем алгоритмів та програмування в MathCAD	2
	Лекція 8	Математичний пакет MathLab. Запуск Simulink і основи роботи з пакетом	2
	Лабораторна робота 3	Логічні операції та вирази відношень в пакеті Mathcad	2
	Практична робота 4	Доповнити конспект лекцій. Скласти тлумачний словник на англійській мові за вивченими темами. Виконати роботу над курсовим проектом відповідно до індивідуального графіку.	12
5	Лекція 9	Пакет візуального математичного моделювання MATLAB/SIMULINK. Призначення і можливості пакету	2
	Лекція 10	Розділи бібліотеки блоків підсистеми Simulink. Приклад побудови автоматизованої системи управління	2
	Практична робота 4	Запуск Simulink і основи роботи з пакетом MathLab	3
	Самостійна робота 5	Доповнити конспект лекцій.. Скласти тлумачний словник на англійській мові за вивченими темами. Виконати роботу над курсовим проектом відповідно до індивідуального графіку.	12
6	Лекція 11	Приклад моделювання систем	2
	Практична робота 5	Приклад побудови автоматизованої системи управління з використанням математичного пакету MathLab	3
	Лекція 12	Використання блоків бібліотеки Simulink Toolbox Power System Blocks	2

№ тижн я	Вид і номер занять	Тема заняття або завдання на самостійну роботу	К-ть годин
	Самостійна робота 6	Доповнити конспект лекцій. Скласти тлумачний словник на англійській мові за вивченими темами. Виконати індивідуальні завдання на самостійну роботу №№ 11-12. Виконати роботу над курсовим проектом відповідно до індивідуального графіку.	11
7	Лекція 13	Загальні відомості про програмно-інструментальне середовище LabVIEW. Створення першого віртуального приладу	2
	Практична робота 6	Створення віртуальних приладів для моделювання і вимірювання даних технологічних процесів	
	Лекція 14	Моделювання перехідних процесів	2
	Самостійна робота 7	Виконати роботу над курсовим проектом відповідно до індивідуального графіку. Оформити пояснювальну записку і презентацію до курсового проекту.	11
<i>Всього за змістовий модуль №2 - год. (Лекцій - 16 год., самостійної роботи -46 год. практичної роботи - 8 год.)</i>			
<i>Всього з навчальної дисципліни - 120 год. (Лекцій - 28 год., практичної роботи - 12 год., самостійної роботи - 80 год.)</i>			

12. Система оцінювання та вимоги

Загальна система оцінювання: Навчальна дисципліна оцінюється за 100-бальною шкалою. Робота здобувача впродовж семестру/екзамен (іспит) - 73/27

Шкала оцінювання з навчальної дисципліни

№	Види робіт здобувача	Оцінка
1.	Робота над теоретичним матеріалом курсу	0-26
2	Виконання індивідуальних завдань на самостійну роботу	0-42
3	Складання тлумачного словника на англійській мові	0-5
4	Екзамен	0-27
	Всього за навчальну дисципліну	0-100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Підсумкова оцінка	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою (екзамен)	Оцінка за національною шкалою (залік)
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82 – 89	B	добре	
74 – 81	C		
64 – 73	D	задовільно	
60 – 63	E		
35 – 59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	незараховано
0 – 34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	

Умови допуску до підсумкового контролю:

1) До підсумкового контролю допускаються студенти, які відвідали усі передбачені навчальною програмою з дисципліни

аудиторні навчальні заняття, та при роботі над навчальним матеріалом змістових модулів набрали кількість балів, не меншу за 60.

- 2) Здобувачеві вищої освіти, який з поважної причини мав пропуски навчальних занять, вносять корективи до індивідуального навчального плану і дозволяють відпрацювати академічну заборгованість до певного визначеного терміну.*

Критерії оцінювання кожного з видів робіт

При оцінці знань за основу беруть повноту та правильність виконання завдань.

Формою контролю за роботою над теоретичним матеріалом курсу є комп'ютерні тестування, максимальна оцінка, яку може отримати здобувач вищої освіти за кожне з двох тестувань, – 13 балів. Критерієм оцінювання рівня володіння теоретичним матеріалом змістового модуля здобувачем вищої освіти є кількість правильних відповідей на завдання тесту, які було обрано.

Максимальна оцінка за виконання кожного індивідуального завдання, яку може отримати здобувач вищої освіти – 3 бали. Максимальну оцінку здобувач отримує за індивідуальне завдання виконане без помилок, у повному обсязі, при виконанні якого продемонстровано достатньо високий рівень володіння навчальним матеріалом, а також сформовані практичні навички. Робота має бути оформленою відповідно до вказаних вимог і представлена на перевірку у встановлений термін.

Оцінку 2 бали здобувач отримує за індивідуальне завдання виконане у повному обсязі, яке має незначні недоліки, такі як невиконання деяких вимог до оформлення роботи або незначні арифметичні помилки. Робота має бути представлена на перевірку у встановлений термін.

Оцінку 1 бал здобувач отримує за індивідуальне завдання виконане у повному обсязі, без помилок або з незначними помилками, але представлене пізніше встановленого терміну.

Критерієм оцінки складаного здобувачем тлумачного словника на англійській мові є кількість і правильність включених до нього галузевих термінів та акуратність його оформлення. При оцінюванні використовується рейтингове оцінювання та лінійне нормування критеріальних показників.

13. Питання до екзамену/заліку

- 1.** Роль інформаційного простору в розвитку нафтогазовій справі . Основні напрями та проблеми інформатизації суспільства, галузей нафти та газу. Глобальна інформаційна інфраструктура
- 2.** Концепція “інтелектуальних” електричних мереж "Smart Grid". Комп'ютерні мережі. Робота в локальних та глобальних комп'ютерних мережах
- 3.** Комп'ютерні засоби обробки таблиць – табличний процесор Excel
- 4.** Основні обчислення у середовищі MathCAD
- 5.** Прості обрахунки в MathCAD. Інженерний та бізнес калькулятори
- 6.** Рішення рівнянь засобами MathCAD
- 7.** Побудова блок-схем алгоритмів та програмування в MathCAD
- 8.** Математичний пакет MathLab. Запуск Simulink і основи роботи з пакетом
- 9.** Пакет візуального математичного моделювання MATLAB/SIMULINK. Призначення і можливості пакету
- 10.** Розділи бібліотеки блоків підсистеми Simulink. Приклад побудови автоматизованої системи управління
- 11.** Приклад моделювання систем
- 12.** Використання блоків бібліотеки Simulink Toolbox Power System Blocks
- 13.** Загальні відомості про програмно-інструментальне середовище LabVIEW. Створення першого віртуального приладу
- 14.** Моделювання перехідних процесів в електричному ланцюзі.

14. Рекомендована література та інформаційні ресурси

Основна (базова) література

1. Комп'ютери та комп'ютерні технології: навч. посіб. Ч.1. Програмування в математичному пакеті MathCAD / В.П. Лисенко, І.М. Болбот. – К.: Аграрна освіта, 2010. – 229 с.
2. Тарасенко Р.О., Гаріна С.М., Робоча Т.П. Інформаційні технології. – К.: Алефа, 2009. – 312 с.
3. Дьяконов В.П. MATLAB 6. Учебный курс. – СПб.: Питер, 2001. – 592 с.

Додаткова (допоміжна) література

1. Очков В.Ф. Mathcad 14 для студентов и инженеров. – К.: Издательская группа BHV 2009. - 512 с.
2. Дьяконов В. П. Simulink 5/6/7: Самоучитель. – М.: ДМК Пресс, 2008. – 784
3. Теоретичні основи завадостійкого кодування. Частина 1: підручн. для ВНЗ. 5-е вид., переробл. / П.Ф. Олексенко, В.В. Коваль, Г.М. Розорінов, Г.О. Сукач; [за ред. акад. НАН України В.Ф. Мачуліна]. - К.: Вид. центр НУБіП України, 2014. – 156 с.
4. Бутырин П. А., Васьковская Т. А Диагностика электрических цепей по частям. Теоретические основы и компьютерный практикум. – М.: Издательство МЭИ, 2003. – 112 с.
5. Методичні вказівки до вивчення дисципліни “Статистичні методи, теорія потоків подій” / Коваль В.В., Мірошніченко О.Ю., Осередько Є.О. – К.: Видавничий центр «АЗБУКА», 2012. – 118с.
6. Л а з а р е в Ю. Моделирование процессов и систем в MATLAB. Учебный курс. - СПб.: Питер; Киев: Издательская группа BHV, 2005. - 512 с.
7. Черных и. В. Моделирование электротехнических устройств в MATLAB, SimPowerSystems и Simulink. - М.: ДМК Пресс; СПб.: Питер, 2008. - 288 с.
8. Тревис Дж. LabVIEW для всех / Пер. с англ. Клушина Н.А. – М.: ДМК Пресс; ПриборКомплект, 2004. –544 с.

Інформаційні ресурси

1. <http://www.uipa.kharkov.ua/>
2. <http://library.uipa.kharkov.ua/>
3. <http://do.uipa.edu.ua/>

Зміст силабусу відповідає робочій програмі навчальної дисципліни.

Завідувач кафедри _____ Г.І. Канюк